

VALTIMON KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

Koulukuljetuksia koskevat periaatteet 1.8.2018 lukien

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
Perusopetuslaki 32 §	4
1. Kuljetusten myöntämisen perusteet	
1.1. Koulumatkan pituus	5
1.2. Koulumatkan vaarallisuus	5
1.3. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus	5
1.4. Vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat.....	6
2. Koulukuljetusten järjestämisen periaatteet	
2.1. Kuljetusmuoto	6
2.2. Koulumatkakustannusten korvaus huoltajalle	6
2.3. Kuljetuksen odotus	6
2.4. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	6
3. Kuinka koulukuljetusta tai korvausta haetaan	7
4. Kuljetuksen aikana noudatettavaa	
4.1. Taksin- ja linja-autonkuljettaja	7
4.2. Oppilasta koskevat tiedot	7
4.3. Urheiluvälineet	7
5. Liikenneturvallisuus	8
6. Ongelmatilanteita	
6.1. Onnettomuus	8
6.2. Linja-auto tai taksi ei saavu pysäkille	8
6.3. Vahinko tai ilkivalta	10
5.4. Muuta	10

6. Liikenneturvallisuus	11
7. Muistilista koulukuljetuksiin liittyvistä vastuukysymyksistä.....	11
9. Hakemus koulukuljetukseen –lomake	13

Perusopetuslaki 32 § (19.12.2003/1139)

Koulumatkat

”Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä (5) kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Perusopetuslaissa ja tässä kunnanhallituksen hyväksymässä Valtimon kunnan koulukuljetusoppaassa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen.

Tässä koulukuljetusoppaassa määritellään myös ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita harkinnanvaraisen koulukuljetuksen hakemisesta, kuljetusten aikaisesta käyttäytymisestä ja poikkeustilanteista.

Kunta järjestää ilman hakumenettelyä niiden peruskoulua käyvien oppilaittensa kuljetuksen, joilla perusopetuslain 32 §:n mukaan on oikeus kunnan järjestämään oppilaille maksuttomaan kuljetukseen. Kuljetus järjestetään joko kunnan kustantamana yleistä kulkuneuvoa käyttäen tai kunnan erikseen järjestämällä tilauskuljetuksella, jos oppilas ei voi käyttää yleistä kulkuneuvoa. Jos oppilas on koulumatkan vaikeuden tai vaarallisuuden vuoksi saatettava kuljetusreitien varteen tai kouluun, kunta voi maksaa kohtuulliseksi harkittavan avustuksen tai järjestää oppilaalle kuljetuksen.

1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET VALTIMOLLA

1.1. Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos oppilaan koulumatka esiopetuksen oppilaalla ylittää kilometrin, 1 - 2 luokkien oppilaalla 3 kilometriä ja 3 - 9 -luokkien oppilaalla viisi kilometriä. Jos esiopetuksessa oleva oppilas on samanaikaisesti hoidossa päiväkodissa tai aamu- ja iltapäivätoiminnassa huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksesta. Perusopetuslain 17 §:n 2 momentin mukaiseen erityisopetukseen otettujen oppilaiden koulukuljetus järjestetään yksilökohtaisesti.

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää myös vain osalle matkasta.

Mikäli huoltajilla on oikeuden päätös yhteishuoltajuudesta, huolehditaan kuljetuksista oppilaan henkikirjoituspaikasta.

Kuljetus järjestetään myös, mikäli matka muodostuu oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

1.2. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteena käytetään

- tiehallinnon määrittelemiä koulumatkan turvallisuuden arviointiohjeita (koululiitu-ohjelma)
- poliisiviranomaisen lausuntoa.

Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista. Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole tae sen saamiselle, vaan jokainen hakemus harkitaan erikseen.

Ns. petokyydeissä pelkkä petojen esiintyminen ei ole peruste kuljetuksen myöntämiselle, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä niiden jatkuvampaa liikkumista asuntojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit myönnetään hakemuksesta tapauskohtaisesti ja huoltajan tulee liittää hakemukseen asiantuntijatahon, esim. metsästysseuran, riistanhoitoyhdistyksen tai –piirin lausunto.

1.3. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella

- edellyttää aina asiantuntijan (esim. koululääkäri tai koulupsykologi) lausuntoa,
- lausunnosta tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan
- asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan kasvatus- ja koulutusjohtaja päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden voimassa olevan lainsäädännön ja kunnanhallituksen määräysten pohjalta. Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta saakka.

1.4. Vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta koulua vieraassa kunnassa koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata.

2. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

2.1. Kuljetusmuoto

Koulukuljetukset järjestetään lukuvuosittain koulussa laadittavien reittien ja aikataulujen mukaan. Tärkeä näkökohta on kuljetusten tarkoituksenmukainen ja taloudellinen järjestäminen. Taksikuljetuksia ei järjestetä välttämättä ovelta-ovelle –kuljetuksina, vaan oppilaat tulevat ennakolta sovittuihin paikkoihin kuljetusreitit varteen.

Kuljetus järjestetään siten, ettei esikoululaisten kävelymatka ylitä kuljetusreitit varteen ylitä yhtä (1) kilometriä, 1-6 luokkien oppilaiden kolmea (3) kilometriä ja 7-9 luokkien oppilaiden (5) kilometriä.

2.2. Koulumatkakustannusten korvaus huoltajalle avustuksena

Mikäli oppilaan kuljetusta ei voida järjestää tarkoituksenmukaisesti yleisellä kulkuneuvolla tai kunnan tilauskuljetuksilla, voidaan huoltajalle maksaa riittävä avustus oppilaan koulumatkakustannuksista. Korvauksesta tehdään erillinen päätös. Korvaus maksetaan huoltajalle kuukausittaisen laskun perusteella jälkikäteen.

2.3. Kuljetuksen odotus

Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoineen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä ja lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttänyt tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää enintään 3 tuntia päivässä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2.4. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

3. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN

Koulumatkan ollessa esikoululaisella yli 1 km ja perusopetuksen oppilaalla yli 5 km oppilaalle myönnetään kuljetusetu automaattisesti ilman hakemusta.

Koulumatkan ollessa **alle 5 km** maksutonta koulukuljetusta haetaan kuljetustarpeen alkaessa ja kuljetuksesta tehdään päätös.

Harkinnanvaraisesta kuljetuksesta jätetään hakemus joka lukuvuosi erikseen:

- päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan,
- myös asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät lausunnot ole luonteeltaan pysyväislaatuista ja
- erikoistapauksissa (esim. terveydelliset syyt) voidaan kuljetus järjestää asiantuntijalausunnon perusteella myös lyhyemmäksi ajaksi
- olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus.

Kuljetushakemuslomakkeita saa koululta. Koulumatkan pituus voidaan tarvittaessa tarkastaa. Kasvatus- ja koulutusjohtaja hyväksyy/hylkää hakemuksen ja päätös lähetetään tiedoksi huoltajalle. Päätöksen liitteenä on muutoksenhakuohjeet.

4. KULJETUKSEN AIKANA NOUDATETTAVAA

4.1. Taksin- ja linja-autonkuljettaja

Kuljettaja on koulukuljetusten aikana kasvatuksesta vastaava henkilö.

Kuljetusten aikana noudatetaan ystävällisiä käytöstapoja ja kuljettajan antamia ohjeita.

Kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan sopimattomaan tai vaaraa aiheuttavaan käyttäytymiseen.

4.2. Oppilasta koskevat tiedot

Huoltajan tulee itse ilmoittaa liikennöitsijälle, jos oppilas esim. sairastuu, eikä tarvitse koulukyytiä.

Huoltajan on, mikäli hän katsoo sen tarpeelliseksi, ilmoitettava oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista ym., jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovituksessa paikassa.

Kuljettajan ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy taksipysäkillä.

Kouluauto ei ole myöhässä, jos se saapuu taksipysäkillä 10 minuutin kuluessa sovitukselta. Kouluauto ei saa ohittaa taksipysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkillä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

4.3. Urheiluvälineet

Kouluauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Oppilaiden urheiluvälineet tulee kuljetuksen ajaksi suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset suksipussissa tai tiiviisti yhteen sidottuina).

6. LIIKENNETURVALLISUUS

Koulu tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Koulukuljetusten aikana ajoneuvossa ei saa liikkua paikasta toiseen ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Pyöräilykypärän käyttö on ehdottoman tärkeää pyöräillessä, samoin heijastimen käyttö pimeänä vuodenaikana.

5. ONGELMATILANTEITA

5.1. Onnettomuus

Valtimon kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta.

Vakuutus koskee varsinaista koulu-aikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä myös vuosittaiseen suunnitelmaan merkittyjä opinto- ym. retkiä.

- Jos oppilas esim. menee kaverille käymään koulumatkalla, vakuutus loppuu siihen.

Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta.

Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on liikennöitsijä velvollinen tiedottamaan koululle ja oppilaiden huoltajille tapahtuneesta.

5.2. Kouluauto ei saavu pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että liikennöitsijä ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

5.3. Vahinko tai ilkivalta

Oppilas on velvollinen korvaamaan kuljetuskalustolle aiheuttamansa vahingon.

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

7. MUISTILISTA KOULUKULJETUKSIIN LIITTYVISTÄ VASTUUKYSYMYKSISTÄ

Vastuu jakautuu koulukuljetuksen eri vaiheiden osalta seuraavasti:

Matka kotoa kuljetusreitinvarten – vastuu on oppilaan huoltajalla

Matkustaminen taksissa tai linja-autossa – vastuu on liikennöitsijällä ja kuljettajalla

Koulun alkamisen tai koulukuljetuksen saapumisen odottaminen koululla – vastuu on koululla ja opetuksen järjestäjällä.

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman turvallisesti, on kaikkien osapuolten oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

Huoltajan vastuu

- *opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkan aikana
- *ilmoittaa oppilaan poissaolosta mahdollisimman hyvissä ajoin suoraan liikennöitsijälle
- *vastaa siitä, että oppilas tulee ajoissa kuljetusreitinvarten
- *ilmoittaa liikennöitsijälle kuljetukseen vaikuttavista oppilaan terveydentilaan liittyvistä seikoista

Koulun ja opetuksen järjestäjän vastuu

- *huolehtii siitä, että kuljettaja saa kuljetettavien luettelot, osoitteet, sekä koulun almis- ja loppumisajat
- *käy läpi jokaisen lukuvuoden alussa koulukuljetuksiin liittyvät säännöt oppilaiden kanssa
- *järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan kuljetusten odotusaikana
- *arvioi ja kehittää kuljetusjärjestelyjä

Kuljettajan ja liikennöitsijän vastuu

- *käyttäytyy kohteliaasti ja asianmukaisesti
- *ei luovuta kuljetuslistojen tietoja ulkopuolisille
- *noudattaa kuljetuksista tehtyjä sopimusehtoja
- *pysäköi auton niin, että autoon siirtyminen / autosta poistuminen tapahtuu turvallisessa paikassa
- *sijoittaa oppilaat autoon kuljetettavien koko huomioiden
- *varmistaa, että oppilailla on turvavyö kiinni
- *pitää yllä hyvää järjestystä autossa
- *opastaa autosta poistuvaa oppilasta
- *huolehtii erityistä huolenpitoa vaativat oppilaat vastaanottavalle henkilölle saakka

Oppilaan vastuu

- *on ajoissa sovitulla odotuspaikalla
- *odottaa autoa rauhallisesti ja turvallisuuteen liittyvät seikat huomioiden
- *käyttäytyy matkan aikana asiallisesti ja noudattaa kuljettajan antamia ohjeita
- *odottaa, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaa ennen kuin ylittää tien